

מחודדים

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים נפיק (קידושין ל.)

סיכומי דף היומי

מערבית: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון 294

בפני נכתב ונחתם אם יש עליו עוררים יתקיים בחותמיו היינו ערעור בעל שאילו כלפי שני עדים שמערערים לא מהני קיום שהם תרי כנגד תרי, ואם עד אחד מערער אינו ערעור כלל שאין ערער פחות משנים.

המביא גט ממדינת הים ונתנו לה כשהוא פיקח ולא הספיק לומר בפ"נ ובפ"נ עד שנתחרש - אם יש עליו עדים יתקיים בחותמיו.

משנה. בג' דרכים שזו גיטי נשים ושחרורי עבדים: המוליך ומביא גט צ"ל בפני נכתב ונחתם, וכל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים, וכל השטרות שנעשו בבית דין של עכו"ם אע"פ שחותמיהם עכו"ם כשירים שדינא דמלכותא דינא ובני נח נצטוו על הדינים, חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים שהואיל ולא שייכי בתורת גיטין וקידושין לאו בני כריתות הם, וכן בשחרורי עבדים שלומדים לה לה מאשה אע"פ שכתבו ישראל, לרבי מאיר משום שצריך חתימה לשמה ושיהיו בני שליחות, אבל שאר שטרי ראייה תקנת חכמים שמהני, ולרבי אלעזר גט הנכתב בישראל וחתם עליו עכו"ם פסול מדרבנן משום שמזויף מתוכו.

דף ט' - ע"ב

האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי - לרבי מאיר: רצה הבעל לחזור בשניהם יחזור קודם שנתנו השליח, שסובר שחוב הוא להם ואין אדם נעשה שליח להפסיד אדם אלא אם כן הוא שליח. לחכמים: בשחרור אינו יכול לחזור שזכות הוא לעבד שיצא מתחת רבו לחירות וזכין לאדם שלא בפניו שאנן סהדי שרוצה שיהא שלוחו, אבל בגט אשה הבעל יכול לחזור שחוב הוא לה.

עדים שאין יודעים לקרות קורים לפנייהם וחותמיהם, לרשב"ג רק בגיטי נשים משום תקנת עגונות (שניים

קורין או אחד כגון רב נחמן וספרי דדייני דאית להו אימתא, ולא הוי עד מפי עד שא"צ להעיד על עיקר המעשה אלא שאומר כך כתוב בשטר)

עדים שאין יודעין לחתום מסרטנים ורושמים בסכין על הנייר שמותיהם והעדים ממלאים הקראים דיו (לרש"י מסרטנים על הנייר היינו שרושמים קצת שאל"כ חקיקה חשיבה כתיבה, לר"ח מקרעים שמות על דף ומשימים אותו על קלף הגט, לירושלמי

גיטין דף ט'. יום ה' פרשת נשא ה' סיון תשפ"ג

יום זה הוקדש לזכרון עולם לעילוי נשמת האברך הרה"ח ר' מרדכי בנימין רובינשטיין ז"ל בן יבלחט"א ר' יוחנן שליט"א והבחור החשוב מאיר יחיאל גלויברמן ז"ל בן יבלחט"א ר' יהודה לייב שליט"א נספו בערב חג השבועות תשפ"א ת. נ. צ. ב. ה.

דף ט' - ע"א

הכותב כל נכסיו לעבדו יצא בן חורין, שאף הוא בכלל נכסים, שייר כל שהוא - לרבי מאיר לא יצא בן חורין, למסקנת הש"ס אין טעמו משום שסובר שלא פלגינן דיבורו אלא משום שלומדים שטר שחרור מגט בגזירה שווה שצריך כריתות וכיון שבלשון ששחררו שייר לאו כריתות גמור הוא דיש לומר ששייר גם את עצמו (לתוס': משום שיש שיור בלשון שהוא משתחרר בו) אבל כתב 'עצמך ונכסיי קנויים לך' קנה את עצמו. לרבי שמעון: לעולם הוא בן חורין בין אם כתב כל נכסי חוץ מקרקע פלוני או בית כור קרקע שלא קנה שום קרקע קנה את עצמו פלגינן דיבורו, אבל אם כתב 'כל נכסי חוץ מאחד מריבוא שבהם' - לא קנה, שיש לומר ששייר את עצמו (לתוס': כתב 'חוץ מבית כור קרקע' יקח האדון בית כור מעידית לעצמו ונותן לעבד שאר הקרקעות, ולר"ש אומרים פלגינן גם אם אמר 'כל נכסי חוץ מעיר פלוני' ואין לו אלא אותה העיר ולא אומרים שמה שאמר חוץ מבטל הדיבור שאמר כל נכסי)

רבי יוסי קילס את דברי רבי שמעון וקרא עליו המקרא 'שפתיים ישק משיב דברים נכוחים', לרב נחמן - אף על פי כן הלכה כרבי מאיר שלא יצא לחירות.

שכיב מרע שכתב כל נכסיו לעבדו ועמד - חוזר בנכסים כדין שכיב מרע שחוזר במתנות, ואינו חוזר בעבד שיצא עליו שם בן חורין (ודווקא אם השחרור היה מחיים, כגון שכתב מהיום או אפילו בסתמא שדעתו שיקנה בשעה הראוי לשחרור שאין גט לאחר מיתה)

מה שכתוב במשנה במקום שאין צריכים לומר

מקרעים על הגט בהרחבה והם חותמים בתוך הקרעים ואין ממלאים כל רוחב הקרע) **לרשב"ג** דווקא בגיטי נשים משום תקנת עגונות אבל שחרורי עבדים ושאר כל השטרות אין מקרעים להם.

תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי וכן שטר מתנה ומת לא יתנו לאחר מיתה שאין שטר מקנה לאחר מיתה.

תנו מנה לפלוני ומת יתנו לאחר מיתה, שתיקנו רבנן שדברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמו שמא תיטרף דעתו עליו בחולי אם לא יהיה בטוח שיקיימו דבריו.

מה שכתוב **בברייתא מנין 'בשלשה' דרכים שוו** גיטי נשים לשחרורי עבדים, לחכמים היינו למעט מה שר"מ ששניהם הוא זכות ואין הבעל יכול לחזור בשליחותו, ולר"מ למעט עדים שאינם יכולים לקרות ולחתום שקוראים וקורעים לפנייהם רק בגיטי נשים ולא בשחרורי עבדים.

גיטי נשים ושחרור עבדים דומים גם בזה שבשניהם צריכים לשמה ושניהם פסולים במחובר ומה שלא כתוב משום דגם בשטר קידושין הדין כן ולא כתוב אלא דברים שאינם בשטר קידושין, והגם שכתוב שלר"מ חוזר בשליח משום שאינו זכות בשבילה וגם בשליח לקידושין הדין כן, משום שהברייתא מדובר בשליח שנשלח להם בעל כרחה שאם רצה חוזר אבל בקידושין אין המקדש יכול לעשות שליח בעל כרחה.

זה.

גט שיש עליו עד כותי - לת"ק שמצת כותי מותרת הוא הדין שכל שטרותיהם כשירות, **לפי רבי אלעזר** שמצת כותי אסורה בגט אם עד אחד הוא כותי ואחריו חתם ישראל כשר, שמוכח שהכותי הוא חבר ובקי כיון שעדי הגט חותמים זה בפני זה אם לאו שהכותי חבר הוא לא היה העד השני נותן להכותי שיחתום לפניו, ולרשב"ג לפי אביי אם אין ידוע שמדקדקים פסול, לרבא הוחזקו שמדקדקים בגיטין ולכן כשר אפילו שניהם כותים, ולא הוחזקו לדקדק בשטרות.

דף י' - ע"ב

משנה. כל השטרות שנעשו על ידי ב"ד של עכו"ם אף שחותמיהם עכו"ם כשרים, לשמואל אפילו שטרי מתנה שקונה במסירת השטר משום שדינא דמלכותא דינא, לפי האיבעית אימא דווקא שטרי ראייה שקנה במעות וכיון שדיינים קבועים הם אם לא היו נותנים המעות לפנייהם לא היו כותבים את השטר, אבל שטר מתנה שקנה על ידי השטר לא מהני, ואם נמסר לפני עדי מסירה מהני לשיטת רבי אלעזר שעדי מסירה כרתי (לתוס': לת"ק לא מהני, גזירה שמא יסמוך על העדי חתימה אפילו שחותמיהם מובהקים שעכו"ם הם, שאפילו אם נאמר ששטר מתנה כשר בעדי חתימה כשרים היינו משום שידוע על ידם שבא השטר מיד הנותן ליד המקבל, וכן כשר ע"י הודאת בעל דין משא"כ שטר שאין בו לא עדי חתימה ולא עדי מסירה)

**'מעות יזכור' - מעבירים למרכז העולמי
'סיכומי הדף היומי' - מחודדים'**

**גיטין דף י"א. יום שב"ק
אסרו חג - שבועות**

דף י"א - ע"א

לרבי שמעון כל השטרות העולים בערכאות כשרים, שסובר כרבי אלעזר שעדי מסירה הם עיקר השטר וכיון שנמסר לפני עדי ישראל כשר, ודווקא בשמות עדי חתימה מובהקים שהם עכו"ם שאם לא כן פסול גזירה שמא יסמוך עליהם, ואם נעשו בהדיוט **לרבי עקיבא כשר לחכמים שטרי ראייה פסולים משום שסומכים על עדי חתימה**, אבל גיטי נשים ושחרורי עבדים שאין סומכים אלא על עדי מסירה כשרים, לרשב"ג גם גיטי נשים כשרים רק במקום שאין ישראל חותמים שידוע שהחותמים הם עכו"ם ולא יסמכו על העדי חתימה.

שטר שעשו פרסיים וחתמו פרסיים הדיוטות ונמסר לפני עדי ישראל - אם יכולים לקרותו ויכולים להעיד עליו אחר זמן, וחזרו על השטר בשיטה אחרונה, ונכתב על כתב שאינו יכול לזייף גובים מבני חורין ולא ממשועבדים שעדי חתימה ישראל הם המוציאים הקול.

דף י"א - ע"ב

גט הבא לארץ ישראל ושמות העדים הם כשמות

דף י' - ע"א

משנה. מצה שעשוה כותים - לת"ק יוצאים בה ידי חובת מצה בליל ראשון שבקיאים הם שצריכים להשתמר לשמה, **לרבי אלעזר** לא רק שאין יוצאים ידי חובת מצה בליל ראשון שאין בקיאים שצריך לשמה, אלא גם שאר ימי החג אסור שחושדים אותם שמא החמיצו, **לרשב"ג** כל מצוה שהחזיקו בה הרבה מדקדקים בה יותר מישראל אפילו במצווה דרבנן (ואירי בעיסת ישראל שאל"כ אסור שגזרו על פתן, גם אירי שאין לכותי מצה אחרת לצאת בה ידי חובתו שאל"כ אסור שחשוד אלפני עור)

תקנו חכמים שעדי הגט חותמים זה בפני זה גזירה משום האומר לעשרה כולכם כתבו גט לאשתי שאם אין כולם חותמים הגט פסול, לפיכך תקנו שאפילו כשלא אמר כולכם שיהיו כל העדים חותמים זה בפני

עכו"ם המובהקים כיון שאין רוב שמותיהם של ישראל שבארץ ישראל כשמות עכו"ם כשר אם נמסר בפני עדי מסירה ישראל, גם לחכמים הפוסלים בשמות מובהקים שדווקא בחוץ לארץ גזרו אטו שמות שאינם מובהקים שמא יסמכו על עדי חתימה עכו"ם אבל בארץ ישראל סתם עדים ישראלים הם לא גזרו אטו שמות שאינם מובהקים, אבל אם אין השמות מובהקים כשמות עכו"ם יש ספק דילמא עכו"ם הם ופוסלים לשיטת חכמים הפוסלים גט בחתימת עכו"ם.

גיטין הבאים ממדינת הים ועדים חתומים עליהם אע"פ ששמותיהם כשמות עובדי כוכבים כשירים אפילו בלי עדי מסירה מפני שרוב ישראל שבחוץ לארץ שמותיהם כשמות עובדי כוכבים ובחזקת ישראלים הם.

משנה. האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי - לרבי מאיר יכול לחזור בשניהם כל זמן שלא הגיע לידם, שהרי חוב הוא להם שהרי פוסלים מן התרומה ואשתו גם מן המזונות ואין חבים לאדם אלא בפניו, לחכמים שחרורי עבדים זכות הוא לעבד שאינו מפסידו מן המזונות שאינו חייב לזונו וזכין לאדם שלא בפניו, ומה שמפסידו מן התרומה אינו נחשב חוב (יתבאר בדה"ג.) אבל חייב לזון את אשתו וחוב הוא לה.

התופס מטלטלים של אחר לצורך בעל חובו - קנה בעל חוב, שזכין לו לאדם שלא בפניו, לרב הונא: גם במקום שמפסיד לאחרים, וכגון שיש לו עוד בעלי חובות, וכמו שמצינו שלחכמים מועילה תפיסת השליח בשטר שחרור לטובת העבד אף שמפסיד לאדון החוזר בו. לרבי יוחנן: התופס לבעל חוב במקום שמפסיד לאחרים לא קנה (אם עשאו שליח - לרש"י קנה, לתוס' לא קנה) והטעם שהשליח קנה שטר השחרור עבור העבד משום שעשאו שליח לזכות בו, שכל האומר 'תנו' כאומר 'זכו' (תן לא הוי כזכי אלא כשדעת אחרת מקנה אותו ולא במציאה, ודווקא כשמוסר לו מיד ליד, אפילו אם מלוה ופקדון הולך ותן כזכי במתנה לאו כזכי)

גיטין דף י"ב. יום א' פרשת בהעלותך ח' סיון תשפ"ג

דף י"ב - ע"א

בעל הבית שליקט את הפאה ואמר 'הרי זו לפלוני עני' - לרבי אליעזר: זכה לו. לחכמים: יתנו לעני הנמצא ראשון. לרב חסדא: נחלקו בדין התופס לבעל חוב במקום שמפסיד לאחרים. לאמימר או לרב פפא: טעמו של רבי אליעזר משום שאם רוצה להפקיר נכסיו ויהיה עני ראוי גם לו, ומיגו שיכול לזכות לעצמו זוכה גם לאחרים, וטעם חכמים שדרשו סמוכים 'ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אותם' - לא תלקט לעני, ולרבי אליעזר הפסוק מזהיר לעני שיש לו שדה שיניח בה פאה.

מה שכתוב במשנה שאם רצה שלא לזון עבדו רשאי ושללא לזון אשתו אינו רשאי, אין להוכיח שיכול הרב לומר לעבדו עשה עמי ואיני זנך, שמיידי שאמר צא מעשה ידיך במזונותיך ויכול לומר לו כן אפילו אם אין מעשה ידיו מספיק למזונותיו ויחזור על הפתחים, שאין רבו חייב להפסיד, אבל חייב לזון את אשתו שכך התנה עמה בכתובתה.

עבד שאמר לו רבו 'צא מעשה ידיך במזונותיך' ומעשה ידיו עודפים על מזונותיו - יתנם לרבו, ואין אומרים שיהיה ביד העבד ליום שלא ימצא להשתכר, ואפילו אם גלה העבד לערי מקלט, ואין אומרים ממה שכתוב 'ונס אל אחת הערים האל וחי' שצריך שיהיה לו שם יותר חיות.

יכול אדם לומר לאשתו 'צאי מעשה ידיך למזונותיך' אם מעשה ידיה מספיקים למזונותיה, ואפילו אם היא בערי מקלט ואין מכירים אותה להביא לה מלאכה בביתה אלא אם כן מסבבת בעיר וכתוב 'כל כבודה בת מלך פנימה'.

לרשב"ג יכול העבד לומר לרבו בשני בצורת או פרנסני או הוציאני לחירות, לחכמים הרשות ביד רבו, ואין מוכח שנחלקו אם יכול הרב לומר לעבדו עשה עמי ואיני זנך, שמיידי בשני בצורת ואמר צא מעשה ידיך במזונותיך ואינו מספיק לרשב"ג העבד אומר לו או פרנסי או הוציאני לחירות כדי שירחמו עלי, לחכמים המרחם על בני חורין מרחם גם על עבדים כיון שחייב במצות כאשה.

המקדיש ידי עבדו אם מעלה לו מזונות חל ההקדש ולווה להעדפה ואוכל ועושה פחות פחות משוה פרוטה ופורע, שהקדש אינו חל בפחות משוה פרוטה, ואם אינו מעלה לו מזונות לרב העבד עושה ואוכל ואין ההקדש חל.

דף י"ב - ע"ב

אדון שאומר לעבד כנעני 'עשה עמי ואיני זנך' - לרב: אינו זכאי לומר כן. לרבי יוחנן: יכול לומר כן, ולכן סובר שהקוטע יד עבדו של חבירו נותן שבתו ורפואתו לרבו, אפילו אם אמדו ליתן לרופא שכר חמשת ימים, ונתן לו סם חריף וריפאו בג' ימים, אין אומרים שהצער מגיע לעבד, ואותו העבד ניזון מן הצדקה.

גיטין דף י"ג. יום ב' פרשת בהעלותך ט' סיון תשפ"ג

דף י"ג - ע"א

לרבי מאיר חוב הוא לעבד שיוצא מתחת רבו לחירות, שאמנם אינו מפסיד מזונות (כג"ל דף י"ב.), אך עבד כהן מפסיד תרומה, שאין רבו יכול לשחרר בעל כרחו - שיכול לברוח למקום שאינו יכול לפסלו ע"י גט מן התרומה, וגם עבד ישראל חוב הוא שאוסר בשפחה כנענית, וזה שמתיר בבת חורין אינה זכות בשבילו. וחכמים השיבוהו: עבד כהן יכול רבו

לפסלו מן התרומה גם אם יברח, שיכול למכרו לישראל בקניין כסף.

משנה. האומר 'תנו גט זה לאשתי', 'תנו שטר שחרור זה לעבדי' ומת - לא יתנו לאחר מיתה, שלא בא הגט לידם אלא לאחר שמת, ואז אינם ברשותו לגרש ולשחרר.

שכיב מרע שאמר 'תנו מנה לאיש פלוני' ומת - יתנו לאחר מיתה, שדברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים. **לרב:** דווקא אם צבורים ומונחים בקרן זווית, ואמר 'תנו מנה זה לפלוני', שבלי זה חוששים שמא נתכוון לתת מנה מסוים הקבור בקרקע. **להלכה:** בכל אופן יתנו לו, שאין חוששים שנתכוון למנה קבור.

קנין מעמד שלשתן הוא: האומר לחבירו מנה שיש לי בידך תנהו לפלוני, אם אמר כן במעמד אותו פלוני שנותנו לו קנה. **לרבא:** מסתברא שהיינו דווקא בפיקדון ולא במלוה, **לשמואל** בשם לוי גם במלוה (מכר או נתן שטר במעמד שלשתן אינו יכול למחול, לא תקנו מעמד שלשתן אם הנפקד או הלוה עכו"ם, בכתובה לא מהני מעמד שלשתן)

תנן תנו מנה לאיש פלוני ומת יתנו לאחר מיתה, ואמר רב והוא שצבורים ומונחים בקרן זווית, **לרב זביד** מדובר בבריא שהקנה המנה במעמד שלשתן שסובר שקניין מעמד שלשתן אמרו רק בפיקדון ולא במלוה, **לרב פפא** מעמד שלשתן אין צריך מעות בעין שהרי הוא גם במלוה אלא המשנה מדובר בשכיב מרע שדבריו ככתובים ומסורים וסובר רב שאם אין המנה בעין לא נותנים שחוששים שנתכוון ליתן מנה קבור בקרקע, ורב זביד לא רצה לפרש המשנה בשכיב מרע ממה שכתוב תנו גט זה לאשתי לא יתנו לאחר מיתה שמשמע שמחיים נותנים, **ולרבי שמעון** שזורי גם אם לא אמר תנו אלא כתבו נותנים שמתוך שהוא בהול לא גמר דבריו לומר תנו.

טעם שקניין מעמד שלשתן מהני גם במלוה, לאמימר כיון שבשעת ההלוואה הוי כאומר הלוה למלווה אני משעבד את עצמי לך ולכל הבא מחמתך,

לרב אשי לפי זה אם אותו הבא מחמתו עדיין לא היה בעולם בשעת ההלוואה לא קנה, אלא תמורת ההנאה שהמלווה משנה את הלוואה להלוואה חדשה ודוחה זמן הפירעון גמר הלוה ומשעבד נפשו למלווה החדש, **לרב הונא** מר בריה דרב נחמיה לפי זה אם המלווה החדש הוא אדם חזק שאינו ממתין לא קנה ונתת דברך לשיעורין,

למר זוטרא עשו רבנן מעמד שלשתן כהלכה למשה מסיני שאין צריך לתת טעם.

גיטין דף י"ד. יום ג' פרשת בהעלותך
י' סיון תשפ"ג

דף י"ד - ע"א

ג' דברים עשו חכמים כהלכה בלי טעם: מעמד שלשתן, הכותב כל נכסיו לאשתו אע"פ שכתבם בלשון מתנה לא קנאם ולא עשה אלא אפוטרופוס, והמשיא אשה לבנו הגדול בבית שעשו לו לבית חתנות קנה אותו הבן. **אפילו הנותן מתנה מועטת לא מהני במה שאומר**

לחבירו אותו דבר מועט שיש לי בידך תנהו לפלוני, אם לא אמר כן במעמד שלשתן.

סברו שחייב מנה ואמר לו הבעל חוב תנהו לפלוני במעמד שלשתן ולבסוף נודע שאינו חייב פטור מליתן לפלוני שהוא קנין בטעות וחוזר.

הולך מנה לפלוני יש תנא שסובר שהוא כאומר זכי לפלוני, ובמתנה קנה, ובמלוה לרב חייב באחריותו אם יאנסו מיד השליח ואם בא לחזור אינו חוזר, **לשמואל** מתוך שחייב באחריותו יכול לחזור בו, ותניא כוותיה דרב.

נפקד האומר הולך או תן מנה למפקיד חייב באחריותו, ויכול הנפקד לחזור בו שלא זכה בו המפקיד ולא אומרים שזכין לאדם שלא בפניו שחוב הוא לו שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר, ואם הנפקד הוחזק לכפרן שאז אנן סהדי שהבעלים רוצה שיצא מחמת ידו, זכות הוא לו ואין הנפקד יכול לחזור בו.

רב ששת שלח רב יוסף בר חמא לגבות חובו רצה הלוח שרב יוסף יקבל אחריות ולא רצה, אמר לו רב ששת שטוב עשה שלא שעבד עצמו להיות לו עבד, או משום שהלוה הוא עבד למלווה ואחריותו עליו.

דף י"ד - ע"ב

הולך מנה לפלוני והלך ומצא שמת לר' אבא בר ממל אם המשלח בריא יחזור למשלח שהולך לאו כזכי, **ובשכיב מרע** הולך כזכי ויתנו ליורשי מי שנשתלח לו, **לרב זביד** גם בשכיב מרע אם המקבל כבר מת בשעת מתן מעות הוא זכיה בטעות ולא יתנו ליורשיו, **לרב פפא** גם בבריא אם מת הנותן בחיי מקבל יתנו ליורשי המקבל שמצוה לקיים דברי המת (לר"ת אומרים רק אם הושלש מתחילה לכך, י"א ששמא לא אומרים מצוה לקיים דברי המת אלא כשהשליש מתרצה, לר"ת בגר לא אומרים מצוה לקיים דברי המת) ואם מת המקבל בחיי הנותן אין כאן מצוה לקיים דברי המת.

תניא: הולך מנה לפלוני והלך ובקשו ולא מצאו יחזרו למשלח, מת משלח - לרב נתן ור' יעקב יחזרו ליורשי משלח, ליש אומרים ליורשי מי שנשתלח לו, לרבי מאיר מצוה לקיים דברי המת, לחכמים יחלוקו, ובבבלי אמרו מה שירצה השליח יעשה, רבי שמעון הנשיא אמר שעל ידו היה מעשה ואמרו יחזרו ליורשי משלח.

להוי אמינא: לת"ק הולך לאו כזכי, לרב נתן ורב יעקב הוסיפו שגם אם מת המשלח יחזרו ליורשי המשלח שלא אומרים מצוה לקיים דברי המת, י"א סוברים הולך כזכי, לר"מ הולך לאו כזכי, ומצוה לקיים דברי המת, לחכמים ספק אם הולך כזכי.

למסקנא: לכו"ע הולך לאו כזכי ונחלקו אם דברי שכיב מרע נקנים באמירה לת"ק ור' נתן ור' יעקב ור"מ סוברים כרבי אלעזר שדין שכיב מרע כבריא ואינו מקנה אלא בקניין, וי"א סוברים כחכמים שדברי שכיב מרע נקנים באמירה, לחכמים ספק אם הלכה כר"א או כרבנן (כל תיקו שבש"ס לרבינו האי חולקים, לר"י אוקים ממונא בחזקת מריה).

שודא: לרש"י היינו שידקדק הדיין את מי אהב יותר ולמי היה דעתו ליתן, לר"ת יתן הדיין למי שירצה, ונחלקו גם אם אומרים בבריא שמצוה לקיים דברי המת וכנ"ל).